

Lietuvos dirvožemininkų draugija
prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

Lietuvos dirvožemininkų draugijos 2015 m. veiklos ataskaita

Draugijos pirmininkas doc. dr. J. VOLUNGEVIČIUS

Vilnius – 2016 02 04

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

2015 metų veiklos planas

Priemonės pavadinimas	Organizatoriai, atsakingi asmenys	Data, vieta
KONFERENCIJOS, SEMINARAI, KURSAI		
Respublikinė mokslinė-praktinė konferencija „ Dirvožemis ir aplinka –2015 “,	LDD valdybos, LMA ŽŪMMS Dirvožemio ir agrochemijos komisijos nariai, ASU AF Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto darbuotojai ir kt. doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, LMA n. prof. habil. dr. A. Motuzas, doc. dr. I. Pranckietienė, dr. J. Aleinikovienė, dr. R. Mikučionienė, dr. R. Dromantienė ir kt.	2015 04 10 ASU, Kauno r.
Draugijos narių apskrito stalo diskusija ir valdybos posėdis veiklos gairėms ir perspektyvoms aptarti.	LDD valdybos nariai: doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, LMA n. prof. habil. dr. A. Motuzas	2015 04 10 ASU, Kauno r. sav.
Respublikinė mokslinė–metodinė konferencija „ Žmogus vs dirvožemis “	LGT ir UAB Grota darbuotojai, LDD valdybos nariai Dr. V. Gregorauskienė, dr. K. Kadūnas, dr. A. Marcinonis, J. Mockevičius, R. Radienė, doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. J. Volungevičius ir kt.	2015 04 23 LGT, Vilniaus m. sav.
Mokslinė konferencija- ekspedicija „ Dirvožemio dangos ypatumai Vakarų Kuršo ir Žemaičių aukštumoje “ ir jos leidinys su dirvožemių tyrimo duomenimis	LDD, VU, ASU, KU, LAMMC, VŽF Dirvožemio skyrius, LGT, LMA ŽŪMMS Dirvožemio ir agrochemijos komisija. doc. dr. J. Volungevičius, prof. habil. dr. M. Eidukevičienė, doc. dr. R. Vaisvalavičius, LMA n. prof. habil. dr. A. Motuzas, doc. dr. D. Karčauskienė, dr. V. Gregorauskienė, dr. J. Aleinikovienė, dr. R. Mikučionienė ir kt.	2015 09 24-25 Klaipėdos r. sav., Skuodo r. sav., Plungės r. sav.
KITI RENGINIAI		
LDD atstovų dalyvavimas Lenkijos dirvožemininkų draugijos kongrese	LDD, VU, ASU, GTC GGI. doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, Aleinikovienė, dr. R. Mikučionienė, dr. I. Baužienė.	2015 08 31 – 09 05 Vroclavas, Lenkija
Informacinės apžvalgos apie Lietuvos dirvožemių būklę parengimas atnaujinamam Europos Dirvožemio Atlasui	LDD valdybos nariai dr. V. Gregorauskienė, doc. dr. J. Volungevičius, prof. habil. dr. M. Eidukevičienė, doc. dr. R. Vaisvalavičius, LMA n. prof. habil. dr. A. Motuzas ir kt.	2015 m. pavasaris, ISPR, JRC prie Europos aplinkos agentūros.

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

Renginiai

Respublikinė mokslinė-praktinė konferencija „ Dirvožemis ir aplinka –2015 “,	LDD valdybos, LMA ŽŪMMS Dirvožemio ir agrochemijos komisijos nariai, ASU AF Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų instituto darbuotojai ir kt. doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, LMA n. prof. habil. dr. A. Motuzas, doc. dr. I. Pranckietienė, dr. J. Aleinikovienė, dr. R. Mikučionienė, dr. R. Dromantienė ir kt.	2015 04 10 ASU, Kauno r.
---	--	---------------------------------------

Informacija telkiama:

Aleksandro Stulginskio universitetas
Agroekosistemų ir dirvožemio mokslų
institutas
Studentų g. 11, Akademija, Kauno r.
Tel. (8-37) 752 212
El. paštas: admi@asu.lt,
rimantas.vaisvalavicius@asu.lt

MOKSLINIS KOMITETAS

Pirmininkas:
doc. dr. Jonas Volungevičius (VU)

Nariai:
prof. habil. dr. Algirdas Juozas Motuzas (ASU)
doc. dr. Rimantas Vaisvalavičius (ASU)
doc. dr. Irena Pranckietienė (ASU)
doc. dr. Virgilija Gregorauskienė (LGT)
dr. Nijolė Mašalkienė (ASU)
dr. Ieva Baužienė (GTC)

ORGANIZACINIS KOMITETAS

Pirmininkas:
doc. dr. Rimantas Vaisvalavičius (ASU)

Nariai:
dr. Jūratė Aleinikovienė (ASU)
dr. Rūta Dromantienė (ASU)
dr. Romutė Mikučionienė (ASU)
dr. Žita Kriaučiūnienė (ASU)
dr. Rita Čepulienė (ASU)
mgr. Vita Smalstienė (ASU)

Renginio rėmėjas:
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija,
Aleksandro Stulginskio universiteto
Agronomijos fakultetas,
UAB „Baltic Agro“

LIETUVOS DIRVOŽEMININKŲ DRAUGIA
LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS
ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIUS
ALEKSANDRO STULGINSKIO UNIVERSITETO
AGRONOMIJOS FAKULTETAS

MOKSLINĖ KONFERENCIJA

**„DIRVOŽEMIS
IR APLINKA–2015“**

2015 04 10

**14 pranešimų
29 pranešėjai
15 institucijų**

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

Renginiai

Respublikinė mokslinė–metodinė konferencija „Žmogus vs dirvožemis“	LGT ir UAB Grota darbuotojai, LDD valdybos nariai Dr. V. Gregorauskienė, dr. K. Kadūnas, dr. A. Marcinonis, J. Mockevičius, R. Radienė, doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. J. Volungevičius ir kt.	2015-04-30 LGT, Vilniaus m. sav.
--	---	-------------------------------------

„Dorosi vis atlikau,
kad aplinkos užterštumo tema
klekvių iš mūsų daro atsakingą už savo elgesį...“
Popiežius Benediktas XVI (Žmog, 2010)

Jungtinių Tautų 68-oji asamblėja 2015 metus paskelbė Tarptautiniais dirvožemio metais. Tuo siekiama išryškinti nebylių, tačiau esmingų dirvožemio vaidmenį žemės ekosistemų veikloje. Metų šūkis „Sveikas dirvožemis sveikam gyvenimui“. Tarptautiniais dirvožemio metais yra siekiama:

- išsamiai informuoti plačiąją visuomenę bei valdžios atstovus apie esmingą dirvožemio vaidmenį žmogaus gyvenime;
- atskleisti kertines dirvožemio funkcijas užtikrinant maisto saugumą, malinant skurdą, švelninant klimato kaitos padarinius, užtikrinant tvarias ekosistemų funkcijas;
- remti veiksmingą politiką, užtikrinančią tausojantį ir tvarų dirvožemio išteklių naudojimą;
- skatinti žemės naudotojų ir visuomenės investicijas į žalią dirvožemio naudojimo vėilias, skirtas dirvožemio sveikatinimui;
- stiprinti dirvožemio valdymo iniciatyvas, susijusias su darnaus vystymosi tikslais, įrašytais Darbotvarkėje po 2015-ųjų;
- stiprinti dirvožemio stebėjimo, duomenų rinkimo ir informavimo pajėgumus pasauliniame, regioniniame ir nacionaliniame lygmenyse.

2015 m. balandžio 30 d. kviečiame į seminarą „Dirvožemis ir žmogus“, kuris vyks Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos salėje, A. Jakšto g. 4/9, Vilnius

SEMINARAS

DIRVOŽEMIS IR ŽMOGUS

2015 m. balandžio 30 d.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (V aukštas), A. Jakšto g. 4/9, Vilnius

Seminaras skirtas Tarptautiniams dirvožemio metams paminėti

Seminaro tikslai:

- Informuoti visuomenę apie išsėkčius dirvožemio išteklių valdyme užterštų teritorijų tvarkyme,
- Supažindinti dalyvius su projekto „Užterštų teritorijų poveikio vertinimas“ rezultatais.

PROGRAMA

9.30 Dalyvių registracija

10.00–10.10 Pasauliniai Dirvožemio metai

Aplinkos ministras Kęstutis Trečiokas (gali būti tikslinama)

10.10–10.30 Dirvožemis ir geologiniai pavojai pasaulyje ir Lietuvoje

Dr. Jonas Satrikus, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

10.30–10.50 Svarbiausios dirvožemio degradacijos problemos Lietuvoje

Prof. habil. dr. Gediminas Stasagaitis, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslo centro Agrocheminių tyrimų laboratorija

10.50–11.10 Nacionalinės dirvožemio apsaugos aspektai: pasklidę tarša

Dr. Virgilija Gregorauskienė, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

11.10–11.30 Pasklidusios dirvožemio taršos vertinimas vandens išteklių valdyme

Dr. Jurga Arustienė, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

11.30–11.50 Pesticidų registracija: poveikio aplinkai vertinimas bei rizikos valdymas

Diana Kavaliauskaitė, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos

11.50–12.10 Kava

12.10–12.30 Užterštų teritorijų poveikio vertinimo 2008–2015 m. rezultatai

Rasa Radienė, dr. Kęstutis Kadūnas, Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

12.30–12.50 Aplinkos taršos tvarkymo finansavimas ir perspektyvos 2015–2023 m.

Daiva Astasevičiūtė, Inesė Kūkis, Aplinkos ministerija, Europos Sąjungos paramos administravimo departamentas

12.50–13.10 Geros praktikos pavyzdžiai: Taršos objektų tyrimas, vertinimas ir tvarkymas

Gediminas Čyžius, UAB „DGE Baltic Soil and Environment“

13.10–13.30 Naudingųjų iškasenų gavybos kasiniais paveiktos Lietuvos teritorijos

Dr. Gintautas Juozapavičius, Geologijos įmonių asociacija

13.30–14.00 Diskusijos. Baigiamasis žodis

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

LDD atstovų dalyvavimas Lenkijos
dirvožemininkų draugijos kongrese

LDD, VU, ASU, GTC GGI.
doc. dr. R. Vaisvalavičius, dr. R. Mikučionienė, dr. Inga Liaudanskienė.

2015 08 31 – 09 05
Wroclavas, Lenkija

29. Congress of the Polish Society of Soil Science

Soil Resources and Sustainable Development

Institute of Soil Science and Environmental Protection
Wroclaw University of Environmental and Life Sciences
and

Polish Society of Soil Science
Committee of Soil Science and Agrochemistry
of the Polish Academy of Science
Polish Society of Humic Substances

under the honorary patronage

Prof. Roman Kołacz
Rector
of

Wroclaw University of Environmental and Life Sciences

31.08 - 5.09.2015, Wrocław

Renginiai

Tarptautinė konferencija NJF seminar 483 „Soil degradation: teory, evidence and protection activities“	NJF Alpinkos skyrius, LAMMC, LDD prie LMA ŽŪMMS, LR Žemės ūkio ministerija, LMA.	2015 09 23 LAMMC, Vėžaičių filialas, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav.,
---	---	--

NJF Seminaras (483)

DIRVOŽEMIO DEGRADACIJA
TEORIJA, ESAMA SITUACIJA IR APSAUGOS PRIEMONĖS

PROGRAMA - KVIETIMAS

2015 rugsėjo 22–25 d., Vėžaičiai, Lietuva

VILNIUS UNIVERSITY,
ALEKSANDRAS STULGINSKIS UNIVERSITY, KLAIPĖDA UNIVERSITY
INSTITUTE OF AGRICULTURE, LITHUANIAN RESEARCH CENTRE FOR AGRICULTURE AND FORESTRY

THE PROBLEM OF SOIL DEGRADATION CONCEPT

*Jonas Volungevičius, Rimantas Vaisvalavičius, Marija Eidukevičienė
Kristina Amalevičiūtė*

Vilnius University, M.K.Čiurlionio g. 21/27, LT-03101 Vilnius, Lithuania / jonas.volungevicius@gf.vu.lt
Aleksandras Stulginskis university, Studentų 11-53361, Akademija, Kaunas distr., Lithuania
Klaipėda University, Minijos 153, LT-93185, Klaipėda, Lithuania
Institute of Agriculture, Lithuanian Research Centre for Agriculture and Forestry, Instituto al. 1, Akademija, LT-58344 Kedainiai distr., Lithuania
Lithuanian Soil Science Society at the Department of Agriculture and Forest of the IAS, Studentų g. 11 – 359 k., LT-53361 Akademija, Kauno r. sav., Lithuania

NJF Seminar (483)
“Soil degradation, theory, evidence and protection activities”
22 – 25 September, 2015
Vėžaičiai, Klaipėda distr. / Lithuania

ORGANIZATORIAI:

- NJF Aplinkos skyrius;
- Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras;
- Lietuvos dirvožemininkų draugija prie Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus;
- Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
- Lietuvos mokslų akademija.

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

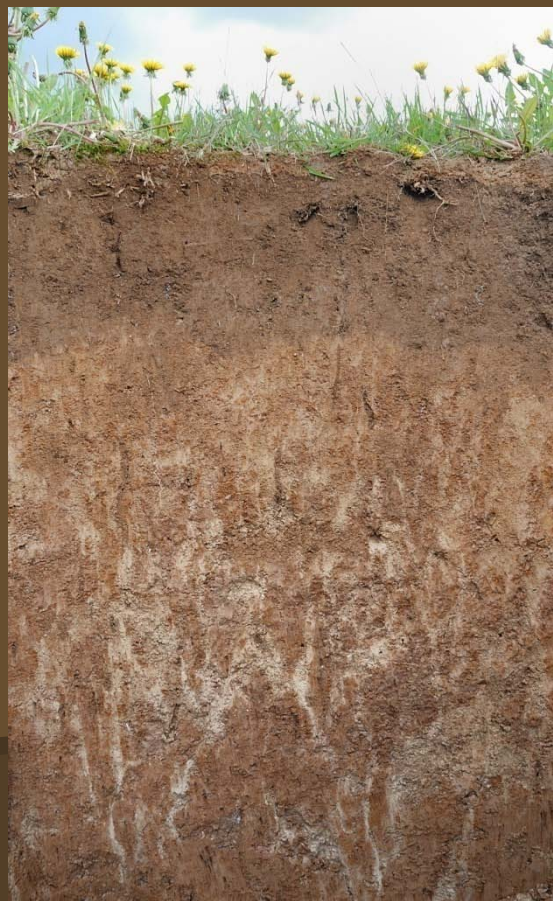

Renginiai

Mokslinė konferencija- ekspedicija
**„Dirvožemio dangos ypatumai
Vakarų Kuršo ir Žemaičių
aukštumoje“** ir jos leidinys su
dirvožemių tyrimo duomenimis

LDD, VU, ASU, KU, LAMMC, VŽF Dirvožemio skyrius, LGT, LMA
ŽŪMMS Dirvožemio ir agrochemijos komisija.
doc. dr. J. Volungevičius, prof. habil. dr. M. Eidukevičienė, doc. dr. R.
Vaisvalavičius, LMA n. prof. habil. dr. A. Motuzas, doc. dr. D. Karčiauskienė,
dr. V. Gregorauskienė, dr. J. Aleinikovienė, dr. R. Mikučionienė ir kt.

2015 09 24-25
Klaipėdos r. sav.,
Skuodo r. sav.,
Plungės r. sav.

**70 dalyvių, 23 institucijos, šalys: Lietuva, Švedija,
Latvija.**

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

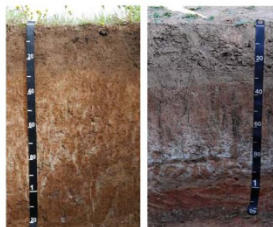
Renginiai

Informacinės apžvalgos apie
Lietuvos dirvožemių būklę
parengimas atnaujinamam Europos
Dirvožemio Atlasui

LDD valdybos nariai dr. V. Gregorauskienė, doc. dr. J. Volungevičius

2015 m. pavasaris,
ISPR, JRC prie
Europos aplinkos
agentūros.

Country contributions to the revised 'Soil Atlas for Europe'
LITHUANIA

The parent material of Lithuanian soils is the Quaternary deposits of the last and penultimate glaciations. Sediments consist of glacial loam and sandy loam (42%), glaciofluvial sand and gravel (40%), and glaciolacustrine clay (4%). Some areas are covered by organic deposits, mainly peat.

The climate is *boreal to temperate*, determined by continental and coastal factors. The average annual temperature is around +6°C and the average annual precipitation 620 mm; the amount of precipitation exceeds 1.5 times the amount of evaporated water. The snow period is between 2 and 4 months, during which the soil is often frozen to a depth between 80 and 120 cm.

The natural vegetation are primary *broad-leaved deciduous-coniferous mixed forests* which remain only on protected areas, whereas the rest of the land was ploughed at least once a century. The small-leaved deciduous secondary forests are spread now among some of the arable fields.

The main soil groups according to the Revised Legend of the FAO-UNESCO Soil Map of the World, are Albeluvisols (28,15%), Luvisols (23,05%), Arenosols (13,19%), Podzols (10,37%), Cambisols (8,78%), Histosols (6,37%) and Gleysols (5,34%).

The main part of the land (53%) is used for agriculture, 34% are forested areas, 4% inland water bodies, 1% wetlands and natural meadows; all the industrial, urban and transport activity takes 4.8% of land. On the agricultural land mainly cereal crop is cultivated (73%), while 11% is covered by semi-natural grazing meadows.

The effect of gentle slopes, the coarse texture of soil forming material and very intensive ploughing caused erosion on 44% of the territory. 19.5% is affected by weak erosion; 1.7% is strongly eroded. Wind erosion affects 3% of the land and is only significant at the seashore and sporadically in the south-eastern sandy plain.

The same soil forming factors stimulate a strong depletion of soil organic matter. The content of total soil organic (SOC) carbon ranges between 0.07-3.8% (median 1.27) in mineral arable soils, while the content of total organic material ranges between 1.5-13.2% (median 4). According to state soil monitoring data 11% of soil has SOC values (<1%) that are critical to maintain an optimum crop production while 62% of the soil has too low SOC values (<2%) to maintain a soil aggregate stability.

According to agrochemical data 18.7% of arable soils are acid ($pH < 5.5$) of which 1.5% are very acid ($pH < 4.5$), 7.0% are medium acid ($pH 4.6-5.0$) and 10.2% show low acidity. The acidity of arable soils is getting higher through decreased liming.

Because of an excess of precipitation and a low relief more than half of the soils are permanently or temporarily saturated with shallow groundwater or stagnant water; strong gleyic properties occur and 42% of land is drained. Consequently, about 90% of total agricultural production is gained on drained land. Drainage systems were installed in Soviet times and many of them need maintenance and repair.

Open mining of natural resources affect 0.34% of the area, where sand, gravel, peat, dolomite, limestone and clay are excavated. More than 12,000 potentially contaminated sites are inventoried and the worst of them have been investigated for assessing soil and ground water contamination. Only a few pollution sources in Lithuania are operating regional-wide, such as the Mažeikiai oil factory, the Elektrėnai thermoelectric power plant and the Kedainiai fertilizer factory; the impact of these and some other contamination sites is tracked through state and local soil monitoring programmes.

In Lithuania, all the soil protecting measures are implemented according to various EU Directives, such as 86/278/EEC, 2004/35/EC, 80/68/EEC and GAP-CAP programs.

Dr. Virgilija Gregorauskienė, Lithuanian Geological Survey - author of text and landscape photo;
Dr. Jonas Volungevičius, Vilnius University - author of soil profile photos

Leidyba

DIRVOŽEMIO DANGOS YPATUMAI VAKARŲ KURŠO IR ŽEMAIČIŲ AUKŠTUMOSE

*Mokslinės konferencijos ekspedicijos
VADOVAS*

Kaunas–Vėžaičiai–Juodkaičiai–Šateikiai–Samališkė–Kaunas

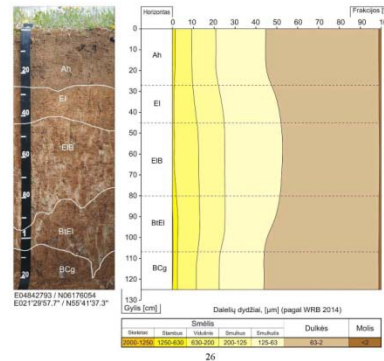
2015 09 24–25

3.3. VAKARŲ ŽEMAIČIŲ PLYNAUKSTĖS BALKŠVAŽEMIAI – 3 PROFILIS

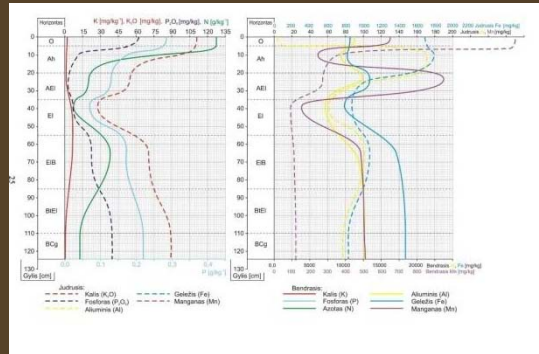
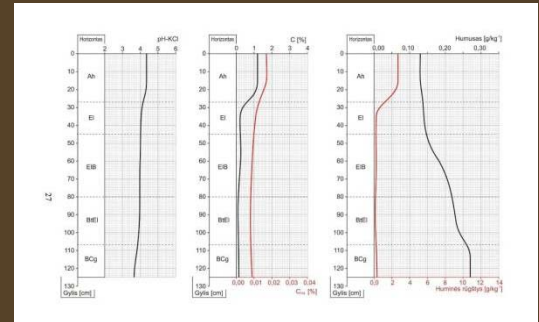

Sėtinė pieva mineraliniame dirvožemyje (Samališkė, 2015)

TDV-96	Jaurinis vėlininis vidutinėkiai (smarkiai) pajaujęs; ps/sp/dp
LTOK-99	(140) - Tipingas nepasotintas balkšvažemis (Orthidystic Albeluvisol) Abd-o
WRB 2014	Dystic Glossic Retisol (Drainic)

26

Už paramą parengiant leidinį esame dėkingi:
LAMMC Agrocheminių tyrimų laboratorijai
LAMMC ŽI Cheminių tyrimų laboratorijai
Valstybiniam žemės fondui

Leidiny išleistas finansuojant Lietuvos mokslo tarybai

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

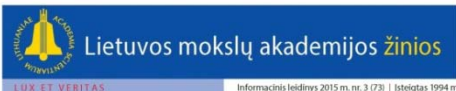
Veiklos viešinimas

Dirvožemių studijos pajūryje

Spalio 2-3 d. Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų skyriaus (ŽOMMS) surengė dviejų dienų mokslinę konferenciją ekspediciją studijuoti dirvožemio dangą Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje ir Baltijos jūros kontinentinėje pakrantėje. Joje dalyvavo 70 draugijos narių iš Aleksandro Stulginskio, Klaipėdos, Vilniaus, Vytauto Didžiojo, Šiaulių universitetų, LAMMC padalinii, Lietuvos geologijos ir geografijos instituto. Ekspedicijos dalyviams įreiktas leidinis Dirvožemio dangos ypatumai Lietuvos pajūryje su dirvožemių profilų cheminių tyrimų duomenimis ir archeologine

aplinkos elementų sąlyčio apžvalga, kurią pateikė Lietuvos istorijos instituto mokslininkai. Pristatę ekspedicijos maršruto ypatumus geologijos ir geografijos požiūriu, pirmąją ekspedicijos dieną Pilkosiose kopose buvo aptarti paprastojo jaurazemio ir paprastojo smėlžemio profilai. Antrąją ekspedicijos dieną šalies dirvožemininkai tęsė tyrimus Klaipėdos universiteto Botanikos sodo, priklausiusio šiaurinėje Klaipėdos miesto dalyje šalia Danės upės, buvusio Karališkojo Tauraulio parko, glaudžiai susijusio su Prūsijos istorija, teritorijoje. LMA tikrasis narys Algirdas Juozas Motuzas

Dirvožemio socialiniai ir aplinkosauginiai aspektai

Balandžio 10 d. Aleksandro Stulginskio universiteto (ASU) surengtoje Lietuvos dirvožemininkų draugijos prie Lietuvos MA ŽOMMS mokslinėje konferencijoje „Dirvožemis ir aplinka – 2015“ buvo aptarti aktualūs racionalaus dirvožemio naudojimo ir saugos klausimai. Renginio susietas su Tarptautiniais dirvožemio metais ir lietuviškosios dirvožemio pradininko, LMA nario korespondento prof. Viktoro Ruoko 120-osiomis gimimo metinėmis. Dalyvavo apie 80 draugijos pirmosios lietuviškos dirvožemių klasifikacijos pagrindado ir prof. Gedimino Staugačio (LAMMC) pranešime apie dirvožemio teisinę apsaugą Lietuvoje ir Europoje šiais laikais. Šalies dirvožemininkai neatsisako minties ir pastangų, kad būtų parengtas Dirvožemio saugos įstatymas, kuris derintų su socialiniais ir aplinkosauginiais dokumentais. Jie prašo tuo reikalu pasitarti su konkretnių atskirųjų šalių ministru ir Seimo komitetų sprendimui. Bliauvu balsu „iš apacio“ šiuo klausimu galima pristatyti Ukmegės r. ūkininko Valentino Genio kalbą, Sveikas dirvožemis – ekologinio ūkininkavimo pagrindas“. Pateiktas ir pavyzdžiai iš tarptautinio seminario „Dirvožemio degradacija: teorija, mastai ir saugos priemonės (2015)“ pasidalijo dirvožemio tyjejos iš LAMMC Vėžaičių filialo ir ASU doc. Danutė Karčiūnienė ir Jorantė Aleinikienė bei doktorantė Ieva Jakubauskaitė. Konferencijos dalyvių dėmesio susilaukė VU atstovų dr. Ričardas Skrupskas, doc. Jono Volungevičiaus ir mgr. Antano Gedvilio pranešimas

narių iš Aleksandro Stulginskio, Klaipėdos, Vilniaus, Vytauto Didžiojo universitetų, Lietuvos agrarinų ir miškų mokslų centro (LAMMC) padalinii, Lietuvos geologijos ir geografijos instituto, Lietuvos geologijos tarnybos (LGT), būsio ASU studentų. Pirmame pranešime klausytojams teko priminti mano mokytojo prof. V. Ruoko mokslinį palikimą ir atskleisti jo reikšmę sprendiant nūdienio dirvožemio mokslo uždavinius. Šio mokslininko sukurti „Distancinių aerotechnologijų taikymas žemės ūkio naudingumui ir dirvožemio dangos tyrimuose“. Valsitybės laukų dirvožemio stebėsenos rezultatus pristatė LGT atstovė doc. Virgilija Gregoraušienė. Gana aktualiai nuskambėjo LAMMC atstovų dr. Virmanto Povilaitis, dr. Sigito Lazausko ir dr. Saronio Antanaičio mintys, skirtos atskleisti duomenų apie dirvožemį tyjeji kompiuteriniuose modeliuose. Atgarsio verti pranešimai „Sunkų dirvožemių naudojimo dirvosauginiai aspektai“ (dr. Aleksandras Velykis, LAMMC Joniškėlio bandymų stotis), „Žemiojančių tarpinių augalų įtaka cheminių elementų migracijai ir humuso pėkyčių dirvožemio“ (dr. Ingrida Verbylienė, LAMMC Vokietijos filialas), „Biologinių preparatų ir necheminių piktžolių kontrolės būdų įtaka dirvožemio biologinėms savybėms auginant vasarinis rapsus ekologiskai“ (grupė ASU Agroekosistėmių ir dirvožemio mokslų instituto mokslininkų) ir kiti. LMA tikrasis narys Algirdas Juozas Motuzas

Aptartos dirvožemio degradacijos problemos

Rugsėjo 23-24 d. Lietuvos agrarinų ir miškų mokslų centro Vėžaičių filialo įvyko tarptautinė mokslinė konferencija „Dirvožemio degradacija: teorija, esama situacija ir apsaugos priemonės“, rengta kartu su Saures šalių žemės ūkio mokslininkų asociacija (NFA), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos mokslų akademija ir Lietuvos dirvožemininkų draugija. Tarptautinė konferencija prasidėjo apskritojo stalo diskusija „Dirvožemio naudingumo prieštarpai, pareikštos ir kalbino svarbą“, kurioje kalbėta apie vieną aktualiausių šalyje, o ypač vakarinėje dalyje, dirvožemio degradacijos formų – rūgštinimą ir šio neigiamo proceso stabdymą kalbinėmis medžiagomis. Diskusijoje dalyvavo Žemės ūkio ministerijos viceministras Albinas Elerskis, Žemės ūkio rėmų vicepirmininkas Sigita Dimaitytė, Klaipėdos r. savivaldybės atstovai, lietuviškų kalbinių medžiagų gamintojai iš UAB „Mortar Alkmenė“, ūkininkai ir LAMMC Vėžaičių filialo mokslininkai bei spaudos atstovai. Diskusijos dalyvių kalbose buvo pabrėžta neatsitiktinė kalbinių rūgštin dirvožemius tuo labiau, kad Lietuvos kalbų gamintojai pajėgūs aprašyti ūkininkus granuliuotomis kalbinėmis

medžiagomis. Diskusijoje nutarta parengti rezoliuciją, kuri remiantis būtų pradėta rengti įgaliaukė rūgštin dirvožemių kalbino programa suderinant ją su Europos Komisija ūkininkų paramai gauti. Konferencijoje Lietuvos ir užsienio šalių (Norvegijos, Suomijos, Švedijos, Latvijos, Vokietijos, Lenkijos ir Estijos) mokslininkai perskaitė 35 mokslinius pranešimus, kuriuose buvo pristatyti dirvožemio degradacijos prieštarpai bei pasiekimai, akcentuoti dirvožemio erozijos ir su ja susijusios problemos. Konferencijoje buvo skirta dirvožemio biologijos tematikai atskleidžiant mikrobiotės svarbą agroekosistėmėse. Nagrinėtos dirvožemio struktūros sutartinės dėl intensyvaus žemės dirbimo bei trumpų sėjomainų. Detaliau aptalio kalbino derinių su organinių trąšų naudojimu poveikis dirvožemio atsparumo sluoksnio ir gliensiuose horizontuose. Konferencijoje taip pat buvo paminėtas LAMMC Vėžaičių filialo jubiliejus – apžvelgti moksliniai tyrimai, vykdyti per 80 metų laikotarpį, prisimininti ikilaisios mokslininkai, pasidomėję atminimo žuoklėmis. LMA tikrasis narys Zenonas Dabkevičius. Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus pirminkas

12 LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS ŽINIOS

Rugsėjo 24-25 d. Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA ŽOMMS surengė dviejų dienų mokslinę konferenciją ekspediciją „Dirvožemio dangos ypatumai Vakarų Kuršo ir Žemaičių aukštumose“, kurioje dalyvavo 80 dirvožemininkų iš Lietuvos, Latvijos ir Švedijos. Išleistas renginio vadovas. Jame išdėstyti keturių analizuojamų dirvožemių grandulometrinės sudėties ir cheminių savybių duomenys, atpažindami pluoštus atvaizdai, skirtų pabrėžti ir pabrėžti dabartinį baltšvė žemių įvardijimo Lietuvos dirvožemių sistematikoje problemą. Ją spęsti paskatino pasirodę tarptautinės dirvožemių klasifikacijos World Reference Base (WRB) for Soil Resource 2014 trečiasis leidimas, parengtas ir išleistas Jungtinių Tautų Maisto ir Žemės ūkio organizacijos Romoje. Pirmasis leidimas buvo pakeičtas 1998 m. Monpejių (Prancūzija) įvykusiame 16-ajame Pasaulio dirvožemio mokslų kongrese, antrasis – 2006 m. 18-ajame Tarptautinės dirvožemio mokslų sąjungos kongrese ir Badleifėje (JAV). 1999 m. parąginta Lietuvos dirvožemių klasifikacija buvo suderinta su FAO-UNESCO Pasaulio dirvožemių žemėlapiu legenda ir pakeičta parengiamaisiais WRB antrojo leidimo dokumentais. Dabar aiškėja, kad galvoant apie Lietuvos dirvožemių klasifikacijos 11-jo redakcija, reikia įsityti

stagnuotųjų (Gagnosė) dirvožemių grupę, išskleidžiant stagnuotumo diagnostinę sąlygą, rodančią laikiną ar nuolatinių drėgmės perteklių (reduktines sąlygas) viršutinuosiuose stagnuotuosiuose dirvožemio horizontuose dėl kritulių ar užsikankimo paviršinio vandens. Manau, kad dėl to šalies dirvožemininkai jau yra sudėję ankštesnėse kasmetinėse konferencijose ekspedicijoje. WRB 2014 dokumento naujos nuostatos daugiausia skirtos dar vienai mūsų dirvožemių grupei – baltšvė žemioms (Albelužis). Dabar jie yra įtraukti į naują išplėstą pasaulio dirvožemių grupę Retosios dot. rete – tinklas, turinčią retę diagnostinę sąlygą, rodančią vykiu moliu dalelių santykio mokslų žemėlapije Bt horizonte. Priemolingo dirvožemio profilyje ji pasireiškia vertikaliomis ir horizontaliomis smėlingomis, baltšvėms gyslomis drėgmės judėjimo vietose. Šių gyslų pėsišys (tinklas), matyt, ir lėmė tokius dirvožemius pavadinanti Retosios. Jų įrašymas Lietuvos dirvožemių klasifikaciją neabejotinai sukleis rimtų diskusijų. Darbo pradžia šildas svarbų tūliu lietuviškus pavadinimus – gyslotžemiai ar dryžuotžemiai. Jų pilotas sudarys apie 8 proc. Lietuvos teritorijos, arba 21 proc. Žemės ūkio naudingum. Pagrindinės gerinimo priemonės – kalbinimas ir drėgimo reguliavimas. LMA tikrasis narys Algirdas Juozas Motuzas

2015 M. NR. 4 (74) 13

Lietuvos mokslų akademijos žinios (2015 m. nr. 1 (74))
Lietuvos mokslų akademijos žinios (2015 m. nr. 3 (76))
Lietuvos mokslų akademijos žinios (2015 m. nr. 4 (77))

Veiklos viešinimas

Klaipėdos universiteto botanikos sodo dirvožemių stendas

Įrengtas vadovaujantis 2014 m. LDD
ekspedicijos duomenimis

Lietuvos dirvožemininkų draugija prie LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus

Lietuvos dirvožemininkų draugijos prie MA ŽŪMMS 2016 metų veiklos planas

Priemonės pavadinimas	Organizatoriai, atsakingi asmenys	Data, vieta
KONFERENCIJOS, SEMINARAI, KURSAI		
Mokslinė-praktinė konferencija „Dirvožemis ir aplinka –2016“	LDD, ASU, VU, LAMMC: doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. J. Aleinikovienė, doc. dr. I. Pranckietienė, dr. R. Mikučionienė, dr. R. Dromantienė, dokt. V. Smalstienė	2016 04 08 ASU, Kauno r. sav.
LDD narių visuotinis susirinkimas	LDD valdyba ir revizijos komisija: doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. J. Aleinikovienė, dr. I. Baužienė, habil. dr. L. Tripolskaja, dr. G. Kadžienė, dr. Z. Kriaučiūnienė	2016 04 08 ASU, Kauno r. sav.
Mokslinė konferencija „Augalų šaknys – biologija, funkcijos ir struktūra“	LDD, ASU: doc. dr. J. Aleinikovienė, dr. N. Maršalkienė, doc. dr. R. Vaisvalavičius	2016 05 02 ASU, Kauno r. sav.
Mokslinė konferencija- ekspedicija „Organinių dirvožemių raidos ypatumų vertinimas“ ir jos leidinys su dirvožemių tyrimo duomenimis	LDD, VU, LAMMC ŽI, ASU, GTC GGI: doc. dr. J. Volungevičius, dr. (HP) A. Šlepetienė, dr. I. Liaudanskienė, dokt. K. Amalevičiūtė, doc. dr. R. Vaisvalavičius, dr. R. Mikučionienė, dr. J. Aleinikovienė, dr. I. Baužienė ir kt.	2016 09 29 – 30 Kėdainių r. sav. Radviliškio r. sav., Šiaulių r. sav., Akmenės r. sav.
KITI RENGINIAI		
Dalyvavimas tarptautiniame dirvožemio fizikos simpoziume	LDD, ASU, VU, LAMMC ŽI: doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. J. Aleinikovienė, dr. Z. Kriaučiūnienė, doc. dr. J. Volungevičius, dr. (HP) V. Feiza, dr. I. Liaudanskienė ir kt.	2016 02 11 Varšuva, Lenkija
Dalyvavimas tarptautiniame dirvožemininkų kongrese EUROSOL 2016	LDD, VU, ASU, LAMMC: doc. dr. J. Volungevičius, doc. dr. R. Vaisvalavičius, doc. dr. V. V. Buivydaitė, prof. habil. dr. M. Eidukevičienė, dr. R. Mikučionienė, dr. I. Liaudanskienė, dokt. K. Amalevičiūtė, I. Jokubauskaitė, dokt. A. Kazlauskaitė-Jadzevičė ir kt.	2016 07 17 – 22 Stambulas, Turkija
Dalyvavimas tarptautiniame kongrese THE PLANT BIOLOGY EUROPE 2016	LDD, ASU, LAMMC: Doc. dr. J. Aleinikovienė, dr. V. Feiza, dr. D. Karčauskienė, doc. dr. R. Vaisvalavičius, dr. R. Mikučionienė ir kt.	2016 06 26 – 30 Praha, Čekijos respublika